

1 SKIRSNIS: MEDŽIAGOS IR ĮMONĖS PAVADINIMAS**1.1 Produkto identifikatorius****Medžiagos pavadinimas:** Suskystintos naftos dujos**EC Nr.** 270-705-8**REACH registracijos Nr.** 01-2119490743-31-0002**CAS Nr.** 68476-86-8**1.2 Medžiagos naudojimo būdai****Nustatyti naudojimo būdai:** žaliava cheminiam procesui**1.3 Išsami informacija apie SDL teikėją****Gamintojas:**Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikių k., LT-89467 Mažeikių r. sav., Lietuva

Telefonas (370) 443 92121

Telefaksas (370) 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Pagalbos telefono numerisAB *ORLEN Lietuva* (visą parą): +370 443 92510

Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras (visą parą): +370 52 362052, mob. +370 687 53378

2 SKIRSNIS: GALIMI PAVOJAI**2.1 Medžiagos klasifikavimas****Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:**

Flam. Gas 1, H220

Liquefied gas, H280

2.2 Ženklavimo elementai**Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008****Pavojaus piktogramos**

GHS02 GHS04

Signalinis žodis:

Pavojinga.

Pavojingumo frazės:

H220: Ypač degios dujos.

H280: Turi slėgio veikiamų dujų, kaitinant gali sprogti.

Atsargumo frazės:

P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

P377: Dujų nuotėkio sukeltas gaisras. Negesinti, nebent nuotėkį būtų galima saugiai sustabdyti.

P381: Pašalinti visus uždegimo šaltinius, jeigu galima saugiai tai padaryti.

P410+P403: Saugoti nuo saulės šviesos. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje.

Kiti pavojai

SND yra ypač degus suskystintų angliavandenilių mišinys, kuris aplinkos temperatūroje gali suformuoti sprogius oro ir angliavandenilinių mišinius.

Įkvėpti SND angliavandeniliai žmogaus organizmą veikia kaip narkotikai, sukeldami nervų sistemos ir širdies veiklos sutrikimus, sudirgina kvėpavimo takus ir akis. Įkvėpus didelės koncentracijos dujų, dėl deguonies trūkumo, net per trumpą laikotarpį galima netekti sąmonės ar uždusti. Suskystintos dujos, patekusios ant odos ar į akis, dėl intensyvaus garavimo gali sukelti nušalimą.

Aplinkos temperatūroje SND neturi savybių sudaryti toksiškų junginių su kitomis medžiagomis vandenyje ir ore. Avariniai nuotėkiai gali trumpam laikotarpiui užteršti dirvą, vandenį ir atmosferą bei ženkliai sumažinti deguonies koncentraciją aplinkos ore, ypač uždaroje erdvėje.

3 SKIRSNIS: SUDĖTIS, INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS**Cheminė sudėtis:**

Suskystintos naftos dujos, angliavandenilių C₃ mišinys su nežymia C₂, C₄, dalimi. SND sudėtyje 1,3-butadieno yra mažiau kaip 0,1 % masės.

3.1 Sudėtinės dalys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	Masės dalis, %
Suskystintos naftos dujos	68476-86-8	270-705-8	100

4 SKIRSNIS: PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS**Produktui būdingi pavojai:**

Ypač degios suskystintos dujos. Esant didelei koncentracijai, dusina – deguonies trūkumas gali būti mirtinas. Sąlytis su suskystintomis dujomis gali sukelti nušalimus.

4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas**Bendroji informacija**

Prieš gelbėjant nukentėjusiuosius izoliuoti teritoriją nuo visų galimų užsidegimo šaltinių, taip pat atjungti elektros tiekimo šaltinius.

Užtikrinti pakankamą vėdinimą ir patikrinti, kad prieš įeinant į uždaras ertmes (patalpas) būtų saugi, kvėpavimui tinkama aplinka. Būtina imtis priemonių apsisaugoti nuo galimo apsinuodijimo – dėvėti patvirtintą perteklinio slėgio autonominių kvėpavimo aparatą su veidą visiškai uždengiančia kauke.

Apsinuodijusius asmenis išvesti iš pavojaus vietos. Kreiptis medicininės pagalbos – jei įmanoma, parodyti medžiagos saugos duomenų lapą arba etiketę.

Įkvėpus:

Išeiti pačiam ar išvesti nukentėjusį į gryną orą. Nepalikti nukentėjusiojo be priežiūros. Pasirūpinti, kad nukentėjusiam asmeniui būtų šilta ir ramu. Jei nukentėjusysis be sąmonės, paguldėti stabiliai ant šono.

Nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Jei kvėpavimas sutrikęs, duoti kvėpuoti deguonies (jei įmanoma) arba atlikti dirbtinę plaučių ventiliaciją. Jei sutrikusi širdies veikla (nėra pulso), atlikti širdies ir plaučių reanimaciją.

Patekus ant odos:

Nenuvilkti drabužių, prišalusių prie odos. Paveiktą vietą gerai nuplauti vandeniu. Plauti bent 15 minučių. Jei yra nušalimo požymių (odos išbalimas ar paraudimas arba deginimo, dilgčiojimo jausmas), paveiktos vietos netrinti, nemasažuoti ir nespausiti. Nukentėjusį nedelsiant išvežti į ligoninę.

Patekus į akis:

Išsiimti kontaktinius lęšius. Akis kruopščiai praskalauti vandeniu. Skalauti bent 15 minučių. Skalaujant laikyti akis plačiai atmerktas.

Jei yra nušalimo požymių, nepraeina skausmas, patinimas, ašarojimas ar jautrumas šviesai, nukentėjusįjį reikėtų nusiųsti pas gydytoją.

Prarijus:

Šis poveikio būdas mažai tikėtinas – sąlyčio su skystos būsenos medžiaga metu gali nušalti lūpos ir burna.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis

Įkvėpus didelės koncentracijos dujų (medžiagos) poveikis gali pasireikšti dusinimu. Patekusi ant odos ar į akis skystos būsenos medžiaga (suskytintos SND) gali sukelti nušalimus.

4.3 Informacija gydytojui ar kitam kompetentingam asmeniui, teikiančiam pirmąją pagalbą:

Dusinančios dujos, esant normaliai temperatūrai ir slėgiui – jokių specifinių priešnuodžių nėra. Skystos būsenos medžiagos poveikio atveju gydyti nuo nušalimų.

5 SKIRSNIS: PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS**Degumas**

Suskytintos naftos dujos yra ypač lengvai užsiliepsnojantis produktas, galintis sudaryti sprogius mišinius su oru. SND transportuojamos, sandėliuojamos ir naudojamos temperatūrose aukštesnėse už jų pliūpsnio temperatūrą. Būtina vengti visų atvirų ir potencialių liepsnos šaltinių.

5.1 Gesinimo priemonės**Tinkamos gaisro gesinimo priemonės**

Dideli gaisrai: Vandens pūslai, vandens rūkas, vandens garai arba putos.

Maži gaisrai: Sausi milteliai arba anglies dioksido (CO₂) gesintuvas, sausas smėlis arba priešgaisrinės putos.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenaudoti vandens čiurkšlės. Negesinti putomis ir vandeniu to paties paviršiaus vienu metu, nes vanduo suardo putas.

5.2 Medžiagos keliami pavojai**Degimo produktai:**

Nevisiškai sudegus produktui, į orą gali išsiskirti anglies monoksidas, anglies dioksidas ir nesudegę angliavandeniliai (dūmai).

Specifiniai pavojai

Dujų nuotėkio atveju, jei saugu ir įmanoma tai padaryti, sustabdyti dujų nuotėkį. Dujų nuotėkio ir užsidegimo atveju, jei dujų nuotėkio sustabdyti neįmanoma, leisti joms išdegti, tuo pačiu metu vandens pūslų srove vėsinant tarą, įrangą ir aplinką.

SND dujinėje fazėje yra sunkesnės už orą, todėl žemose nevėdinamose vietose gali susikaupti sprogios koncentracijos dujų ir oro mišiniai. Garai gali toli skliti ir sprogti. Degimo metu gali išsiskirti didelis kiekis toksiškų dujų – CO, CO₂.

Indai, kuriuose laikoma medžiaga, gali sprogti veikiami gaisro, todėl vandens pūslais būtina vėsinti uždara tarą.

Neleisti gaisro gesinimo metu susidariusioms nuotekoms patekti į drenažą bei vandentakius – nuotekos drenažinėse sistemose gali sprogti bei vėl užsidegti.

5.3 Apsaugos priemonės ugniagesiams ir gaisrą gesinantiems žmonėms

Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamose patalpose, kartu su įprastinėmis priešgais-

rinėmis priemonėmis būtina dėvėti ugniai atsparius apsauginius drabužius bei autonominį perteklinio slėgio kvėpavimo aparatą su visiškai veidą uždengiančia kauke.

6 SKIRSNIS: AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS

6.1 Asmeninės apsaugos priemonės ir saugos procedūros

Išsiliejus produktui naudoti įprastines asmenines apsaugos priemones: antistatiniai darbiniai drabužiai, darbinės pirštinės, darbinis šalmas, antistatiniai neslystantys apsauginiai batai, apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant galimam produkto sąlyčiui su akimis). Kvėpavimo apsaugai naudoti autonominį perteklinio slėgio kvėpavimo aparatą, nebent yra įsitikinta, kad aplinka yra saugi.

Išsiliejus medžiagai (SND), išsiskiria didelis ypač degių dujų kiekis. SND pliūpsnio temperatūra yra labai maža, todėl bet koks jų išsipyylimas ar nutekėjimas sukelia rimtą gaisro ar sprogo pavojų. Dujos yra sunkesnės už orą, todėl jos kaupiasi žemesnėse ar uždaroose vietose.

Jei tai nekelia pavojaus, sustabdyti SND nuotėkį. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga ir neįkvėpti jos garų. Būti prieš vėją. Avarijų likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis saugiu atstumu atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybas.

Įeiti į poveikio vietą tik tuo atveju, jei tai neišvengiamai būtina. Degių dujų detektorius gali būti naudojamas patikrinti, ar ore yra degių medžiagos dujų ar garų. Jei tai nekelia pavojaus, pašalinti visus užsidegimo (pvz., elektros, kibirkščių, ugnies ir t.t.) potencialius šaltinius.

Jei reikia, pagal galiojančius reikalavimus informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

Išsipyklus dideliame SND kiekiui, susidaro dideli, sunkesni už orą, sprogių garų kiekiai, kurių debesys gali pasiekti atokiau esančius potencialius užsiliepsnojimo šaltinius, todėl būtina kuo skubiau informuoti pavėjinėje pusėje esančius objektus.

6.2 Aplinkosaugos priemonės

Išsiliejus sausumoje:

Sustabdyti SND tolesnį išsiliejimą ar nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Neleisti išsiliejusiai medžiagai patekti į drenažo sistemas ar kitas vietas, kuriose ji gali kauptis. Užtikrinti pakankamą vėdinimą, ypač uždaroose vietose.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Sustabdyti SND tolesnį išsiliejimą ar nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Išsiliejus skystam produktui į vandens telkinius, labiausiai tikėtina, kad produktas greitai ir visiškai išgaruos. Izoluoti teritoriją ir iki to momento, kai medžiaga visiškai išsisklaidys, apsaugoti laivus bei uosto statinius nuo gaisro, sprogo pavojaus, atsižvelgiant į vėjo kryptį bei greitį.

Jei išsiliejusi medžiaga pateko į upes, ežerus ar drenažo sistemas, informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

6.3 Valymo metodai ir procedūros

Išsiliejus sausumoje

Sustabdyti išsiliejusios medžiagos plitimą – išvėdinti aplinką ir leisti produktui išgaruoti.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Sustabdyti išsiliejusios medžiagos plitimą ir leisti produktui išgaruoti.

Papildomos avarijų likvidavimo priemonės:

Išsiliejus skystam produktui, kyla gaisro pavojus ir susidaro sprogi aplinka. Dideli išsipyklus SND kiekiai turėtų būti užpilti putomis, siekiant sumažinti produkto garavimą ir sprogo ar užsidegimo riziką. Visa įranga turi būti nekibirkščiuojanti ir įžeminta.

7 SKIRSNIS: TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Būtina laikytis visų sprogiai aplinkai, degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų reikalavimų. Suskystintoms naftos dujoms transportuoti turi būti naudojamos tam tinkamos specialios paskirties mobilios cisternos. Tvarkant ir sandėliuojant produktą, būtina imtis priemonių, siekiant išvengti jo išsiliejimo į kanalizaciją ar vandens telkinius.

Užtikrinti saugius darbo metodus ir atitinkamą tvarką rizikai suvaldyti. Poveikio vietose turi būti uždrausta rūkyti, valgyti ir gerti.

Medžiagos garai sunkesni už orą, todėl saugotis nuo jos kaupimosi žemesnėse ir uždaroje vietose. Siekiant išvengti nušalimų, neliesi plikomis rankomis šaltos armatūros, įrangos, balionų ir saugyklų su suskystintomis dujomis.

7.2 Saugaus tvarkymo ir sandėliavimo sąlygos

Tvarkymas

Užpildant mobilias cisternas ir jas išpildant, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl būtina imtis priemonių, apsaugančių nuo elektrosstatinės iškvos, įrangą būtina įžeminti ir pritvirtinti. Krovos darbų vykdymo vietoje neturi būti potencialių užsidegimo šaltinių.

Vamzdynai bei įranga turi būti atspari galimam slėgiui. Naudoti atgalinius vožtuvus ar kitus apsauginius įtaisus atgaliniam srautui sustabdyti.

Apsvarstyti, kokios techninės priemonės ir proceso modernizavimas (įskaitant automatiką) gali būti naudojami galimiems nuotėkiams pašalinti. Siekiant sumažinti galimą poveikį, naudoti tokias priemones, kaip uždaros sistemos, tam skirta įranga ir tinkama bendroji, ištraukiamoji ventiliacija. Prieš imantis priemonių plitimui sustabdyti, nudrenuoti sistemas ir išvalyti perpumpavimo vamzdynus.

Jei įmanoma, išvalyti, praplauti įrangą prieš jos remontą. Reguliariai tikrinti, išbandyti ir prižiūrėti visas technines kontrolės priemones.

Saugyklų, talpyklų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietinės valdžios ar kompanijos nustatytoje taisyklėse. Su tuščia tara elgtis atsargiai, nes joje likę dujos, garai gali būti degūs. Tarą draudžiama slėgti, pjauti, virinti, lituoti, gręžti, šlifuoti.

Vengti produkto sąlyčio su oksiduojančiomis medžiagomis, chloro ir vandenilio chloridu bei vandenilio fluoridu.

Taros praplovimo metu susidariusias nuotekas utilizuoti vadovaujantis vietiniais ir nacionaliniais reikalavimais.

Sandėliavimas

SND laikyti ir saugoti naudojamos specialios paskirties saugyklos, esančios saugiame atstume nuo potencialių užsidegimo šaltinių. Išfasuotas SND laikyti tik aprobuotuose induose, tam skirtose vėsiose ir gerai vėdinamose vietose.

Saugyklas ir cisternas reikia tinkamai pažymėti bei ant jų iškabinti įspėjamuosius plakatus, kaip nuorodas apie aparatų saugų eksploatavimą ir produkto sandėliavimą.

Atliekant priežiūros arba konservavimo darbus, tuščią tarą reikia prapūsti ir apsaugoti inertinėmis (pvz., azoto) dujomis.

7.3 Naudojimo būdai:

Suskystintos naftos dujos naudojamas kaip cheminio proceso žaliava.

8 SKIRSNIS: POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA

8.1 Kontrolės parametrai

Ribinės poveikio vertės

Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis – 900 mg/m³.

8.2 Poveikio kontrolė

8.2.1 Techninio valdymo priemonės

Atliekant įvairias technines ir gamybines operacijas su SND, į aplinką gali išsiskirti dujos, tačiau jų koncentracija darbo aplinkos ore neturi viršyti nustatyto leistino lygio.

8.2.2 Asmeninės apsaugos priemonės:

Kvėpavimo takų apsaugos priemonės

Darbo metu, kai išsiskiria toksiškos dujos ir darbuotojai yra jų veikiami, būtina naudoti tinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones, kaip izoliuojančias dujokaukes ir izoliuojančius kvėpavimo aparatus. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus įstatymais nustatytus reikalavimus.

PASTABA. Būtina atkreipti dėmesį, kad filtruojančios dujokaukės nuo SND sudarančių C₂, C₃ ir C₄ angliavandenilių praktiškai neapsaugo.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz., pagal EN 166).

odos ir kūno apsaugos priemonės

Rankų apsaugos priemonės

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz., pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės

Būtina dėvėti apsauginius rūbus (pvz., pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Norint išvengti nušalimų ir nudeginimų šalčiu būtina dėvėti specialias pirštines ir specialią aprangą. Visa apsauginė apranga ir įranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

Specialūs nurodymai higienai

Prieš pertraukas ir po darbo reikia plauti rankas.

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams.

9 SKIRSNIS: FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

9.1 Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes

Išvaizda	bespalvis skystis esant sandėliavimo sąlygų slėgiui, bespalvės dujos esant aplinkos slėgiui.
Kvapap	nemalonus specifinis dėl produkte esančių junginių (merkaptanų).
pH	informacija nereikšminga.
Užšalimo temperatūra	žemiau minus 185 °C.
Distiliacijos temperatūrų intervalas	nuo minus 45 °C iki 0 °C.
Pliūpsnio temperatūra	žemesnė kaip minus 104 °C.
Sprogumo koncentracija ore (esant 20 °C)	1,6–9,5 % tūrio.
Garų slėgis manometriniis esant 40 °C	1300–1700 kPa.
Garų tankis, lyginant su oru	1,4–2,0.
Tankis esant 15 °C ir sandėliavimo slėgiui	520–530 kg/m ³ .
Tirpumas vandenyje (esant 20 °C)	24–60 mg/l.
Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra	didesnė kaip 430 °C.

10 SKIRSNIS: STABILUMAS IR REAKTINGUMAS**10.1 Reaktingumas**

Nesukelia pavojingų reakcijų, jei tvarkant ir sandėliuojant laikomasi atsargumo priemonių.

10.2 Stabilumas

Produktas stabilus aplinkos temperatūroje, pavojingų polimerizacijos reakcijų nevyksta.

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Nėra žinomų pavojingų reakcijų.

10.4 Vengtinios sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra. Vengti elektrostatinės elektros iškrovų ir kitų užsidegimo šaltinių.

10.5 Vengtinios medžiagos

Vengti sąlyčio su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Dalinio skilimo (nevisiško sudegimo) metu susidaro dūmai, anglies dioksidas bei ypač kenksmingas anglies monoksidas. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 SKIRSNIS: TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA**11.1 Informacija apie toksikologinį poveikį****Poveikio būdai**

Medžiaga į organizmą gali patekti įkvėpus.

Toksiškumas

SND angliavandeniliai neturi ūmaus ir ilgalaikio toksinio poveikio.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Suskystintos naftos dujos (skysto būvio) patekusios į akis gali sukelti rimtus pažeidimus, o patekusios ant odos sukelia nudegimą šalčiu ir nušalimą. Esant dideliame nušalimo laipsniui gali susidaryti pūslės ir sunkiai gyjančios žaizdos. Didelių odos paviršių nušalimas gali sukelti rimtas sveikatos problemas.

Įkvėpus mažos koncentracijos produkto garų sudirginamos kvėpavimo takų gleivinės, žmogus jaučia svaigulį, pykinimą, silpnumą, galvos skausmą ir mieguistumą. Didelės koncentracijos produkto garai sukelia nervų sistemos bei širdies ir kvėpavimo veiklos sutrikimus; sumažina deguonies koncentraciją įkvepiamame ore ir sukelia hipoksiją (deguonies trūkumą audiniuose), todėl net per trumpą laikotarpį žmogus gali uždusti ar prarasti sąmonę.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Pakartotinis ar ilgalaikis kvėpavimas produkto garais gali sukelti įvairius pažeidimus: hipotoniją (kraujospūdžio sumažėjimą), padidintą nuovargį, nemigą, neurozę. Ilgalaikis produkto garų sąlytis su oda gali sukelti dermatitą.

Kancerogeniniu ar mutageniniu poveikiu bei bioakumuliaciniu potencialu SND nepasižymi.

12 SKIRSNIS: EKOLOGINĖ INFORMACIJA**12.1 Ekotoksiškumas**

SND angliavandeniliai neturi ilgalaikio neigiamo poveikio vandens ir kitai aplinkai.

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

SND angliavandenilių bioskaidumas nedidelis.

12.3 Bioakumuliacinis potencialas

SND nepasižymi bioakumuliacine geba.

12.4 Judrumas

Išsiliejus SND, priklausomai nuo aplinkos temperatūros, gali išgaruoti gana ženkliai jų dalis, o likusi dalis susigerti į dirvožemį.

12.5 PBT ir vPvT vertinimo rezultatai

Šioje medžiagoje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip PBT arba vPvB.

13 SKIRSNIS: ATLIEKŲ TVARKYMAS**13.1 Atliekų tvarkymo metodai**

Atliekos utilizuojamos taikant nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, būtina įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis reikiamų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiose cisternose gali būti degaus produkto liekanų bei garų, kurie gali kelti gaisro ar sprogimo pavojų, todėl ant jų būtina palikti išpėjamuosius užrašus, kaip nuorodas apie saugų talpyklų eksploatavimą ir atliekų šalinimą.

DRAUDŽIAMA virinti, lituoti bei kitaip remontuoti cisternas prieš tai tinkamai jų neparuošus.

14 SKIRSNIS: GABENIMO INFORMACIJA

14.1 JT numeris	1965
14.2 JT laivybos būdingas krovinio pavadinimas	JT 1965, angliavandenilinių dujų mišinys, suskystintas, 2.
14.3 Transportavimo pavojingumo klasė	2
14.4 Pakuotės grupė	netaikoma.
14.5 Pavojai aplinkai	aplinkai nepavojingos.
14.6 Specialios atsargumo priemonės	nėra taikomos.
14.7 Nesupakuotų krovinių transportavimas pagal MARPOL konvencijos II priedą ir IBC kodeksą	nėra taikomas.

15 SKIRSNIS: TEISINĖ INFORMACIJA**15.1 Teisės aktai****Lietuvoje:**

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 2015/830; Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008, Nr. 76-3000; 2010, Nr. 145-7434; 2010, Nr. 157-7967; 2012, Nr. 132-6648; Teisės aktų registras, Nr. 2015-11085); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2968; Žin., 2005, Nr. 86-3206; Žin., 2008, Nr. 71-2699; 2011, Nr. 138-6526; 2012, Nr. 6-191; 2013, Nr. 110-5429; 2013, Teisės aktų registras, Nr. 2014-00038; Nr. 2014-05579; Nr. 2016-00088); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-824/A1-389, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 38-1804).

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Suskystintų naftos dujų cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 SKIRSNIS: KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, jame pateikti duomenys buvo patikslinti ir išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamento (ES) Nr. 2015/830 reikalavimus.

Santrumpos ir akronimai

CAS	Cheminių medžiagų tarnyba
EC	EINECS (Europos esamų komercinių medžiagų sąrašas) ar ELINCS (Europos registruotų cheminių medžiagų sąrašas)
EN	Europos standartizacijos komiteto Europos standartas
ES	Europos Sąjunga
JT	Jungtinės Tautos
LR	Lietuvos Respublika
PBT	Patvari, bioakumuliacinė, toksišė
REACH	Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų Reglamentas
vPvB	Labai patvari ir didelės bioakumuliacijos

Pavojingumo frazės:

H220: Ypač degios dujos.

H280: Turi slėgio veikiamų dujų, kaitinant gali sprogti.

Atsargumo frazės:

P102: Laikyti vaikams neprieinamoje vietoje.

P210: Laikyti atokiau nuo šilumos šaltinių, žiežirbų, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

P377: Dujų nuotėkio sukeltas gaisras. Negesinti, nebent nuotėkį būtų galima saugiai sustabdyti.

P381: Pašalinti visus uždegimo šaltinius, jeigu galima saugiai tai padaryti.

P410+P403: Saugoti nuo saulės šviesos. Laikyti gerai vėdinamoje vietoje.

Nenaudokite suskystintų naftos dujų kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytų pavojų.

Jei turite klausimų ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, yra traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiame lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinka tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė **ORLEN Lietuva** neprisiima jokios atsakomybės dėl avarių ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.